

URSTARK

helt utan spik och skruv!

Den här träfogen gjord av kvadratiska limträsstolpar **kan bära en stor lodrät belastning och är enkel att göra och går inte minst snabbt att montera** och ta isär igen. Vi gör fyra på en gång.

I denna artikel gör vi en enkel träfog som kan användas där det ställs stora krav på bärförmåga, t ex på sängben, en pergola eller stommen under ett altantak. Vi lär dig att göra fogen, som vi här ska använda för att bygga en rejäl sängram. Vi gör ramen av 9 x 9 cm limträsstolpar, men fogen kan mycket väl göras i mindre dimensioner, t ex 45 x 45 mm-reglar. □

Gör Det Själv

SVÅRIGHETSGRAD

Kan du hantera ett stämjärn så är det ingen svår uppgift.

LÄTT

SVÅRT

TIDSÅTGÅNG

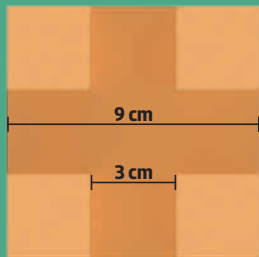
Tre till fyra timmar per fog.

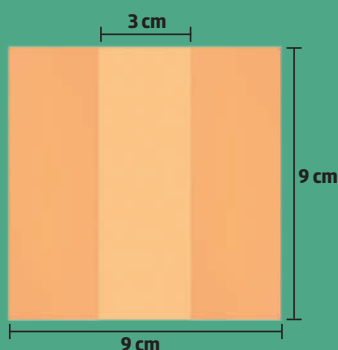
PRIS

2.000 kr för fyra fogar i en ram.

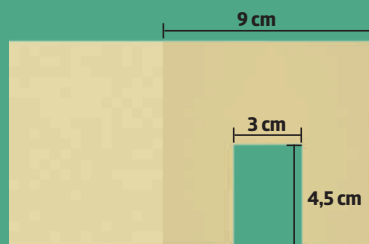
Samma mått på alla snitt

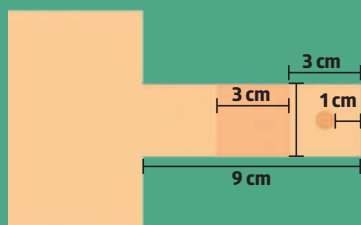
SLOTTSSÅGNING SEDD UPPIFRÅN.
När tapparna läggs i slottssågningen låser de varandra neråt och åt sidorna.

TAPPSÅGNING SEDD UPPIFRÅN.
Tapparna är bara en tredjedel av stolpens bredd.

TAPPSÅGNING I PROFIL.
Tappsågningarna görs så att de passar ihop som två krokar som låser varandra.

TAPPSÅGNING SEDD UNDERIFRÅN.
Tappsågningen förstärks i änden med en plugg som ökar fogens dragstyrka.

MATERIAL

90 x 90 mm limträstolpar

- 4 ben (stående) à 30 cm (A)
- 2 kortsidor (liggande) à 158 cm (B)
- 2 långsidor (liggande) à 218 cm (C)

Tapparna på de två vågräta delarna av fogen låses när de sänks ner i slottssågningen på den stående stolpen.

Slottssågningen görs överst på hörnstolpen och tappsågningarna sätts här. Slottets fyra torn låser fast tapparna.

Tre delar ger en fog

Du behöver tre delar för att göra fogen, som består av två liggande sidor (B och C) med tappsågningar i ändarna och en stående stolpe (A) med en så kallad slottssågning överst. Slottssågningen ser ut att ha ett torn i varje hörn, som ett slott.

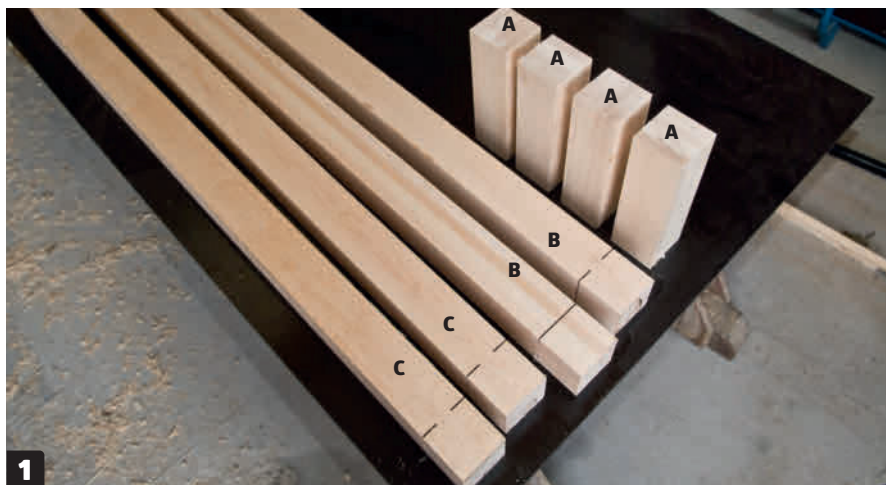
Utsågningarna passar ihop, så att de två liggande tapparna kan läggas inne i slottssågningen, som låser dem under deras egen vikt.

Så här gör du

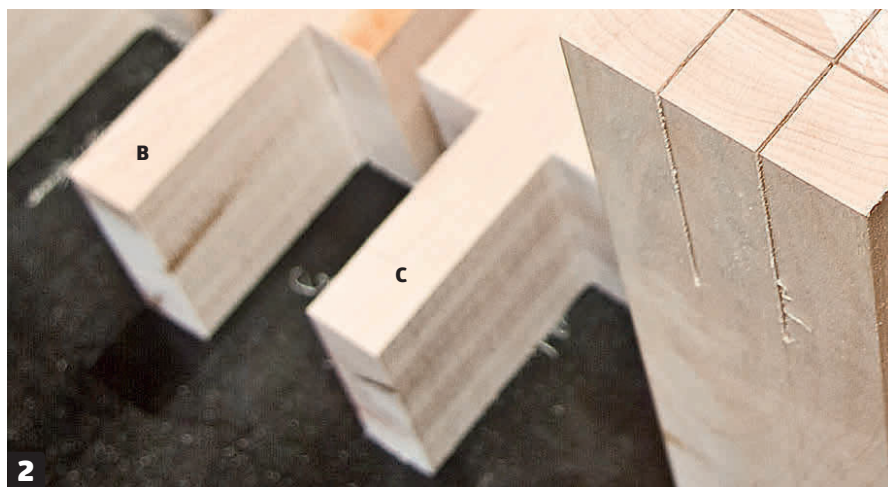
Det är inte svårt att göra en träfog med slott och tappar, men det kräver precision när du sågar ut dem om fogen ska sitta stramt och bli snygg.

Viktigast är att du är noggrann när du mäter för de olika snitten, och dessutom är det viktigt att du har tålamod och använder en vass såg och vassa stämjärn.

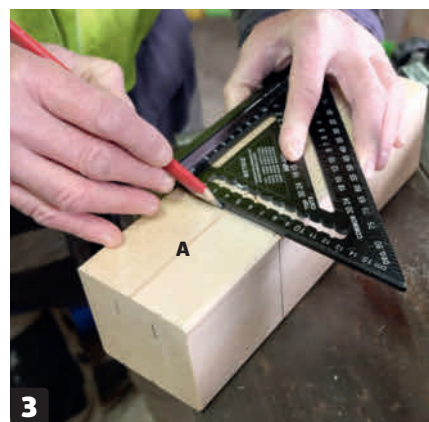
För att vara säker på att fogen blir tajt måste du regelbundet kolla så att du inte tar bort för mycket trä med dina verktyg.

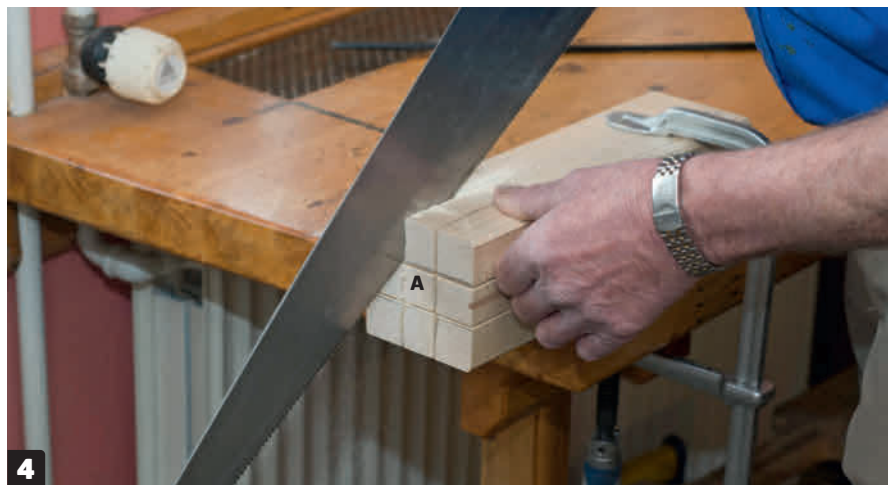
1 Såga till alla åtta delarna (A, B, C). Mät 9 cm in från båda ändarna på sidorna (B och C) och markera med ett streck runt hela stolpen. Såga därefter 3 cm in från två sidor, så att den mittersta tredjedelen förblir orörd.

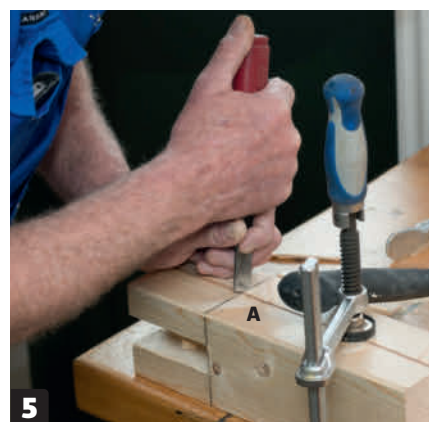
2 Såga till sidorna. I båda ändar på alla sidor ska bara den mittersta tredjedelen av stolpen lämnas kvar. Det är den delen som ska sågas ut till en tapp.

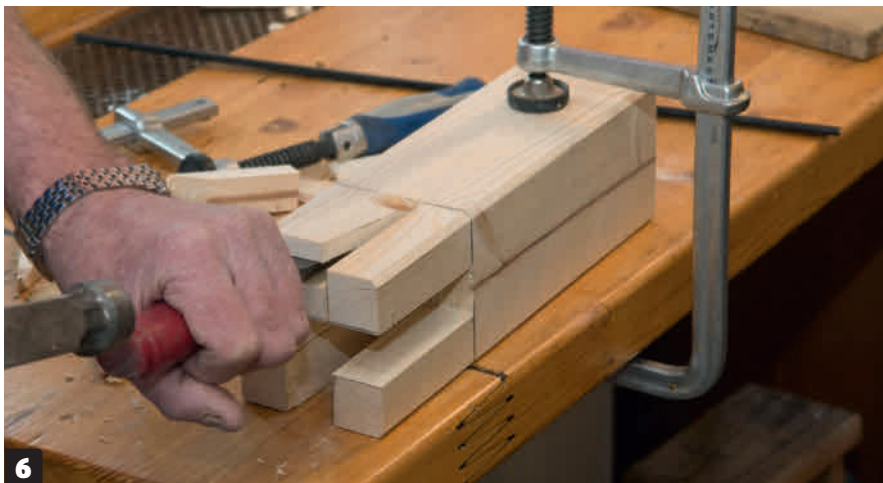
3 Mät 9 cm in från stolparnas (A) ovansida och rita ett streck på alla fyra sidorna. Strecket ska vara helt rakt runt om, så använd en vinkelhake.

4 Dela in stolpens (A) ovansida i nio fält. Fälten ska vara lika stora. Rita vinkelräta streck från stolparnas ovansida och ner på sidorna, tills de når markeringen 9 cm ner. Såga längs strecken på ovansida och sida, så att det blir nio små rektanglar överst på varje stolpe.

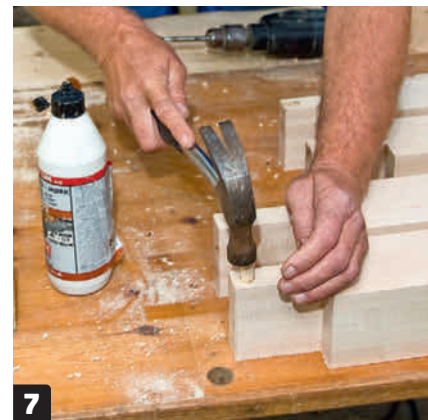

5 Använd ett stämjärn för att ta bort de fyra mittersta bitarna trä längs kanten på stolparna (A) samt på mittbiten.

6

Det är enklast att ta bort lite åt gången. Du kan enkelt ta bort bitar från limträsstolparna när du slår in stämjärnet från ovensidan.

7

Förstärk ändarna på sidorna. När de sågas ut som tappar blir änden svagare. Slå därför i en 10 mm plugg 1 cm från änden. Förborra med 10 mm borrh.

8

Såga ut till tappar. Såga halvvägs (4,5 cm) ner i de utsågade ändarna. Gör två sågspår, så att de delar änden i tre lika stora delar. Såga 3 och 6 cm från änden. Se till så att spårerna blir exakta.

9

Ta bort träet mellan sågspårerna.

Du behöver använda ett stämjärn. Slå i stämjärnet från den smala sidan och ta bort lite åt gången.

10

Slipa alla ytor jämna. Använd en 3 cm bred pinne som du lindar in i sandpapper för att få ytorna helt släta.

11

Rensa utsidan med ett stämjärn. Använd först stämjärn och därefter sandpapper för att jämna till ytorna helt.

12

Lägg de korta sidorna (B) i slottssågningarna överst på stolparna (A). Använd ditt stämjärn för att rensa fogen, så att "slott" och "tapp" hamnar på samma höjd innan du lägger i långsidan (C).

13

Sätt ihop delarna. Om de passar ihop någorlunda bra kan du eventuellt slipa de tre synliga ytorna med sandpapper. Är det större ojämnheter får delarna skiljas åt och få ännu en omgång med stämjärnet.